

Magyar Szó Újvidék

Kutatások sodrásában

Huszonöt év alatt hetvenhét kutatást végzett a Magyarságkutató Tudományos Társaság – Dr. Gábrity Molnár Irént kérdeztük

[Tápai Renáta](#)

2016. december 8., 12:53 >> **2016. december 8., 17:57**

Fennállásának huszonötödik évfordulóját ünnepli a Magyarságkutató Tudományos Társaság, ebből az alkalomból egy összegző tanulmánykötetet jelentettek meg *Kutatások sodrásában* címmel, és december 9-én 16 órai kezdettel ugyanilyen címmel tudományos konferenciát tartanak a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermében.

Dr. Gábrity Molnár Irént, a Magyarságkutató Tudományos Társaság elnökét arról kérdeztük, hogy annak idején milyen igény hívta életre ezt a civil műhelyt.

– Az ami a létrehozásához társadalmi elvárás volt, ugyanazt tartom ma is, és tartottam folyamatosan elvárásnak: jelenségvizsgálatok, a vajdasági magyarság, mint társadalmi közösség érdekeinek a definiálása, létjogosultságának elemzése az őt illető demográfiai, antropológiai, kulturális, jogi, szociológiai, gazdasági helyzetekben. A cél az, hogy megállapítsuk a pozícióját, hogy meghatározó társadalmi közösség-e vagy sem, mibe tud beleszólni. A folyamatosság a lényeges, a folyamatos pozícióelemzés. A másik nagyon fontos dolog, hogy nem magunknak lettünk létrehozva, hanem akár publikációkon, akár a rendezvényeinken keresztül ki kell lépünk a közéletbe, a nyilvánossággal nagyon fontos megvitatni a kutatási eredményeket, szembesíteni mások véleményével, én szerkesztőként minden kötet előszavába bele is írom, hogy nem törekszünk az egyszólamúságra. Fontos, hogy reagáljanak az adott témában érdekeltek és akár véleményt utköztessenek. Ma sajnos mind kevesebb pénz jut arra, mind a minisztériumok, mind az intézmények részéről, hogy a független tudós megmondja a véleményét. Gyakran ingyen vagy aprópénzből végezzük a kutatásokat. A fiatal doktoranduszok szívesen csinálják, mert elhivatott karrierépítő motivációjuk van. Hivatkozási alapnak a kutatásaink nagyon jók, és főként az utóbbi tizenöt évben törekedtünk a magyarországi, sőt a Kárpát-medencei hálózatos együttlétre. A magyarországi és a külhoni műhelyek hasonló kutatási témákban együtt is működhetnek, így bekerülhetünk a legaktuálisabb témákat feldolgozó nemzetközi projektumokba is. Ilyen például most a migráció kérdése.

A társaság eddig hetvenhét kutatást végzett. Melyek a főbb kutatási területei?

– Az identifikációs kutatásokkal kezdtük, legszámosabbak az oktatáskutatásaink, majd a migrációkutatási elemek, az ifjúságkutatás is egy külön szegmens, végeztünk médiakutatást is. Igyekezett a társaság megmaradni egy számára specifikus, társadalomtudományos, multidiszciplináris területen. Legfőbb támogatónk a Magyar Tudományos Akadémia, amely külhoni műhelyként fogadott el bennünket, és a nem túl nagy, de rendszeres évi támogatásuk

azt az alapot adja meg nekünk, hogy évenként egy kiadvány és egy rendezvény tud ráépülni a kutatásra. Létezik az MTA-nak a Külhoni Magyar Tudományosság Elnöki Bizottsága, állandó tagként én kerültem ebbe a testületbe, évente 3-4 ülést tartunk. Ott a külhoni műhelyek egymásnak is beszámolnak a tevékenységükről, át tudjuk látni az aktuális kutatásokat, kiadványokat, rendezvényeket, és kialakul egy kép arról is, hogy kivel tudunk együtt működni, ha éppen hasonló témájú kutatásokat végzünk. Fontosnak tartom, hogy a hálózati kapcsolatrendszer elmélyüljön.

Egy évben általában hány kutatást lehet elvégezni és milyen módszerrel dolgoznak?

– Voltak olyan éveink, amikor akár 5 kutatás is folyt, de ez függ a témától is. Vannak olyan adattárvizsgálatok, amelyek fél évig tartanak, és vannak olyan kutatások, amelyek három évig is. Nagyon kell figyelni a kutatás módszerére is. Fontos következtetéseket csak megfelelő számú és mélységű hiteles lekérdezett alapján lehet levonni. Kérdőívezés és mélyinterjúk módszerével dolgozunk, de nincs könnyű dolgunk. Az online kérdőívezés nagyon nehéz, mert a tapasztalatok szerint a megkérdezettek egyharmada sem válaszol érdemszerűen. Sokszor azt látjuk, hogy a kérdezett nem gondol bele a kérdések mélységébe, inkább minél hamarabb végigfut a kérdéseken, ez leginkább a kifejtő válaszoknál látszik. A mélyinterjúknál pedig előjöhethet az a kérdés, hogy ha én, mint megkérdezett, eltöltök valakivel 3 órát beszélgetve, akkor nekem abból mi a hasznom. Fontos a kérdezőbiztos személye, ezért mi évente tartunk kérdezőbiztos-képzéseket is.

Milyen csapattal működik a Magyarságkutató Tudományos Társaság?

– Kompetens tudományos kutatói csapataink vannak. Nem került még sor arra, hogy egy kutatást megrendelt volna valaki, és mi felemásan csináltuk volna meg, vagy nem időben adtuk le. Ilyen még nem történt. Az a szerény iroda és könyvtár, amivel rendelkezünk, jól működik. Meg ez szervezés kérdése is. Egy-egy kutatáshoz fel tudok kérni elismert professzorokat, és eddig még senki sem utasított el, hiszen vagy a felkért személy tudta vállalni a kutatásban való részvételt vagy valakit ajánlott maga helyett. A fiatal, végzős egyetemisták pedig például nagyon alkalmasak tudnak lenni az ifjúságkutatáshoz. Kialakult már az a kutatói piactér, ahol ismerik, hogy mivel foglalkozunk.

Jelenleg mivel foglalkoznak?

– Most aktuális témák az elvándorlás, a vajdasági magyarok képzettségének a szintfelmérése, a munkaerőpiacra való reagálási lehetőségek, a vállalkozói hajlam. Tehát azok a kérdések, amelyek a közösség fennmaradásában döntőek lehetnek.